

Ympäristö- ja terveysalan tekniset ry
Gallen-Kallelankatu 8
28100 Pori

LAUSUNTO

24.2.2014

Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA
Mustialankatu 3
00790 Helsinki
kirjaamo@evira.fi

Viite: Kirjallinen lausuntopyyntö 10.2.2014 Dnro 1176/0004/2014

Asia: Lausuntopyyntö elintarvikealan laitosten valvontatietojen julkistamisesta, tarkastettavien asiakokonaisuuksien luetteloluonnos

Ympäristö- ja terveysalan tekniset ry toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lausunnolla olevan luettelon on tarkoitus toimia mm. muistilistana, valvontasuunnitelmanpohjana sekä arvosanojen kirjaslomakkeena. Näitä ajatuksia vasten peilattuna, tulisi kiinnittää huomiota listan käytettävyyteen. Jos listaa on tarkoitus pitää mukana tarkastuksilla, tulisi sen asemointi tulostettuna olla käyttökelpoinen (tilaa muistiinpanoille, arvosanoille jne). Jos lista on tarkoitettu vain valvojien toimistokäyttöön, voi sitä hyödyntää taustatyössä yksinkertaisempanakin muotona. Varsinaisen kirjaslomakekäytön merkitystä voidaan pohtia, sillä nykyisissä kuntajärjestelmissä on vaihtoehtoja muistiinpanojen ja arvosanojen listauksiin. Toivottavaa on, että KUTI- tiedonkeruun lisäksi, ei valvonnassa tarvitsisi hallinnoida muista tiedonkeruu- tai kirjaslomakkeita.

Tarkastettavien asioiden luettelo ja asiakokonaisuuksien sisältö

Tarkastettavien asioiden luettelo on kattava. Asiasisältökuvaukset ovat luettavissa, mutta ne ovat paikoin epämääräisesti määritetty, esim. sanaa ”riittävä” on käytetty usein. Kuvauksista ei heti näe, mitä käytännössä kokonaisuuksista tarkastetaan, kosta usein on viitattu ”omavalvonnan riittävyyteen vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi”. Olisi suotavaa viitata luettelossa sovellettuun lainsäädäntöön ja Eviran olemassa oleviin ohjeisiin, joissa on annettu ko. asiasta ohjeistusta.

Omavalvonta ja HACCP -osiossa on kerrottu, että omavalvonnan riittävyys arvioidaan kunkin tarkastettavan asiakokonaisuuden kohdalla erikseen, tämä on myynti- ja tarjoilupaikkojen Oiva-arvioinnista poikkeava tyyli. Luetteloon olisi hyvä tarkentaa, että osiossa tarkastetaan omavalvonnan tarkastettavuus (ks. Oiva-arviointiohjeet 1.1 ja 1.2, 16.1 ja 16.2).

Tuotantohygieniassa on sisällön osalta (pinnat, laitteet välineiden hygienia) kuvattu: ”Laitoksen omavalvonta on toiminnan laajuuteen nähden riittävä ja toiminnassa noudatetaan hyviä hygieniakäytäntöjä pintojen, laitteiden (pois lukien vesilaitteet) ja välineiden hygienia ja vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi.” Listassa olisi hyvä olla käytännön havainnointiin liittyvää kuvausta tai viitteitä lainsäädäntöön / Eviran ohjeisiin.

Pakkausmerkintöjen osalta tulisi käyttää mielummin kuluttajaystävällisempää ja yksilöivämpää nimeä Ravitsemus- ja terveysväitteet (nyt sulkeissa) otsikointia ”markkinoinnin” sijaan (tämä kuitenkin linjassa Oiva -arviointiohjeen 12.3. kanssa).

Asiakokonaisuuksien järjestys luettelossa

Kaikki dokumenttipohjaiset tarkastukset on hyvä olla luettelossa ensimmäisenä. Tämän jälkeen ne asiakokonaisuudet, jotka edellyttävät käytännön havainnointia tuotantotiloissa. Esim. henkilökunnan toiminta ja koulutus -kokonaisuuden alla työ- ja suojavaatetus -asia on parempi tarkistaa tuotantotiloissa havainnoiteja tehdessä. Pakkausmerkinnät ja markkinointimateriaalit taas voidaan katsoa dokumenteista.

Erityyppisissä laitoksissa tarkastettavat asiakokonaisuudet

Tarkastettavien asiakokonaisuuksien lista on selkeä. Jos näiden tiedostojen on tarkoitus toimia muistilistoina ja kirjaslomakkeina, tulisi nämä kaksi listausta jotenkin yhdistää. Selkeämpää olisi, jos yhdestä lomakkeesta selviäisi kussakin laitoksessa tarkastettavat asiakokonaisuudet asiakokonaisuuksien sisällön lisäksi.

Lopuksi yhdistys toteaa, että laitosten oiva-arviointiohjeiden rakenteen olisi hyvä olla yhdenmukainen jo käytössä olevien myynti- ja tarjoilupaiikkojen arviointiohjeiden kanssa. Laitosten Kuti-rivikokonaisuuksien osalta tulisi ennen käyttöönottoa varmistua siitä, että pääotsikoiden alla on otsikon kuvausta vastaavat alaotsikot. Oiva-tarkastuksista laitoksissa tulee tarjota riittävästi ja oikea-aikaista koulutusta kaikille laitoksia valvoville viranhaltijoille.

Maritta Valtonen
puheenjohtaja
maritta.valtonen@pp.inet.fi
Peltotie 15 B
54100 Joutseno
p. 040 500 3756

Saana Laakkonen
sihteeri
laakkonen.saana@gmail.com
p. 044 558 4508